

Název: Strukturní interpretace NMR spektroskopických parametrů v nukleových kyselinách

Autor: Mgr. Jiří Fukal

Vedoucí: Dr. Vladimír Sychrovský

Instituce: Univerzita Karlova, Matematicko-fyzikální fakulta a Akademie věd České republiky, Ústav organické chemie a biochemie

Abstrakt:

Nukleární magnetická rezonance (NMR) je spektroskopická technika široce používaná v mnoha oblastech moderního výzkumu. NMR spektroskopie je nepostradatelná při určování chemické a 3D struktury molekul. Zejména ^1H a ^{13}C NMR měření se staly základním nástrojem pro charakterizaci peptidů, proteinů a nukleových kyselin. ^{15}N a ^{17}O NMR experimenty většinou vyžadují zavedení těchto atomů/izotopů na příslušná místa v molekulách z důvodu jejich nízkého přirozeného zastoupení a tedy i nižší citlivosti měření. Měření ^{31}P NMR spekter se tedy nabízí jako velmi vhodná vzhledem ke 100 % přirozeného zastoupení tohoto izotopu. ^{31}P NMR studie nukleových kyselin se přirozeně zaměřují na fosfátovou skupinu páteře. Příslušné spektrální parametry zahrnují zejména $\delta_{31\text{P}}$ NMR chemický posun a J spin-spin konstantu související s chemickou vazbou zahrnující atom fosforu (např. $^3J_{\text{P,H}3'}$). Pro teoretické výpočty ^{31}P NMR parametrů je nutné použít adekvátní kvantově mechanickou metodu (QM metodu) a zahrnout efekty v důsledku molekulové dynamiky (MD). Interpretace ^{31}P NMR spekter je z těchto důvodů výpočetně velice náročná. Kalibrace QM výpočetní metody pro přesnou interpretaci ^{31}P NMR parametrů nám umožnila vývoj a implementaci nové výpočetní metody pro dynamické průměrování NMR spekter v polymerech (metoda Ad-MD). Použití této metody k interpretaci ^{31}P NMR spekter v Dickerson-Drew DNA umožnilo určit populace BI a BII strukturních forem v páteři DNA. Dosažené výsledky naznačují, že Ad-MD metodu lze spolehlivě použít pro validaci nových MD silových polí v souladu s NMR experimentem.

Klíčová slova: nukleární magnetická rezonance, kvantová mechanika, molekulová dynamika, chemický posun, J spin-spin konstanta